

Nr. 004 / 09 Úlla SH 269

Sjódæla stíflast og sjór kemst í lest

Skipaskr.nr. 1637
Smíðaður: Worcester Englandi 1982, plast
Stærð: 12 brl. 14,6 bt.
Mesta lengd: 11,8 m Skráð lengd: 11,58 m
Breidd: 3,53 m Dýpt: 1,61 m
Vél: Caterpillar 112 kW, 1998
Fjöldi skipverja: 3

Gögn:
Gögn RNS

Úlla ©Alfons Finnsson

Lokaskýrsla afgreidd á fundi 31. ágúst 2009 af Inga Tryggvasyni, Hilmari Snorrasyni, Pálma K. Jónssyni, Jóhanni Ársælssyni og Ólafi K. Ármannssyni

Tilgangur þessarar skýrslu er ekki að skipta sök eða ábyrgð og skal henni ekki beitt sem sönnunargagn í opinberu máli.

Atvikalýsing:

Þann 8. janúar 2009 var Úlla SH 269 á línuveiðum á Flákanum. Veður: ASA 5 m/sek

Við veiðarnar urðu skipverjar varir við að skuturinn var farinn að liggja djúpt í sjó og báturinn fór síðan fljótlega að halla mikið í bakborða þannig að sjór fór að leka inn yfir lunninguna. Skipstjórinn setti á fulla ferð áfram með stýrið hart í bak, lét loka boxaloki á þilfarinu, færa línubala og annan búnað fremst á þilfarið. Í ljós kom að mikill sjór var kominn í lestina og austurdæla þar virkaði ekki. Skipverjar skiptu vélarrúmsausturdælu yfir á lestarrymið og tókst þeim þannig að dæla úr því.

Skipstjórinn lét Vaktstöð siglinga vita um ástandið og aðstoð frá landi var undirbúin en ekki reyndist þörf á henni. Skipverjar sigldu bátinum til hafnar í Ólafsvík og var hann orðinn þurrausinn þegar þangað var komið.

Við rannsókn kom fram:

- að lensidæla lestar er rafmagnsdæla að gerðinni Rule 3500 og tengd í gegnum flotrofa. Við skoðun var flotrofinn virkur og dælumótorinn fór í gang en sigti í botni lensidælu var stíflað vegna slors;
- að lúga stóð opin (boxalok) niður í lestina fyrir aftan aðgerðarborðið og að sögn skipstjóra vildi sjór sullast inn á þilfarið um lensportin þegar báturinn er jafn mikið lestaður og í þetta skipti. Hann veitti því ekki athygli að sjórinn fór niður í lestina enda var enginn kragi (karmur) í opinu til að varna því. Opið er að innanmáli 304 mm og samkvæmt gildandi reglum;

- að skipstjóri kvaðst hafa látið setja austuraðvörun í lestina eftir atvikið og ætlaði að hafa lausan kraga í boxalokið til að koma í veg fyrir að sjór komist hindrunarlaust í lestina;
- að í lestinni voru 12 kör og var farið að setja aflann ofan á körin þar sem þau voru orðin full. Þegar sjórinn kom í lestina rann fiskurinn til með þeim afleiðingum að slagsíða bátsins jókst;
- að lunningin sem fór í kaf þegar slagsíðan kom á bátinn er nær 120 sm á hæð frá þilfari;
- að austur í vélarúmi kom úr lestinni um lagnaleið púströra í afturhornum vélarúmsþils en ekki eru nægjanlegar þéttingar með þeim. Samkvæmt reglum eiga þessar lagnaleiðir að vera þéttar;
- að samkvæmt upplýsingum bátsverja var eftirtalinn búnaður um borð ásamt vigtuðum afla:

Einingar	Tegund	Þungi pr. ein.	Þungi / kg
36	Línubalar með 5 línunum	35	1.260
6	Færi 150 fm, 8 mm	16	96
6	Færi 70 fm, 8 mm	7,5	45
6	Ból og drekar	10	60
1	Spil með afdráttarkarli	150	150
1	Línureнна	30	30
12	Fiskikör, 360 lítra	40	480
3	Fiskikör, 660 lítra	60	180
500	Olía	0,85	425
30	Vatn	1	30
3	Skipverjar	100	300
	Afli (vigtaður)		7.156
	Annar búnaður		50
Samtals þungi:			10.262 kg

- að samkvæmt gögnum Siglingastofnunar Íslands má hleðsla bátsins vera mest 6.800 kg (samkvæmt töflu) en þá er hleðslumerki 0,45 m frá þilfari (fríborðsþilfari). Umfram hleðsla um borð var því um 3.460 kg.

Nefndarálit:

Orsök atviksins er sú að sjór komst hindrunarlaust í lest og sigti við lensidælu stíflaðist vegna slors. Allt bendir til þess að mikil ofhleðsla á bátnum hafi átt þátt í óhappinu.

Sérstök ábending:

Nefndin beinir því til Siglingastofnunar Íslands að hún hlutist til um að gott eftirlit sé með þiljum sem eiga að vera vatnsþétt.